

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1920 kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag innefattande tillfälligt undantag från gällande inskränkningar i rätten att använda sparbanks vinst.

I en till riksdagen den 6 februari 1920 avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition nr 65 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 16 januari och den 6 februari samt av i lagrådet den 2 februari 1920 hållet protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

innefattande tillfälligt undantag från gällande inskränkningar i rätten att använda sparbanks vinst.

Häri genom förordnas som följer:

Utan hinder av föreskrifterna i 15 § lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 eller i fastställt reglemente må sparbanks huvudmän, efter det styrelsen yttrat sig i frågan, besluta, att högst en tredjedel av vinsten å den av sparbanken under föregående året drivna rörelse skall användas för annat i samma paragraf angivet ändamål än avsättning till reservfond, dock att till följd av sådant beslut reservfonden

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 8 saml. 10 häft. (Nr 13—14.)

eller, där förbehåll om tillskjuten grundfonds återbärande icke i reglementet gjorts, sammanräknade beloppet av grund- och reservfonderna icke må komma att understiga fem procent av insättarnas behållning enligt senaste bokslut.

Huvudmännens beslut i ärende, varom nu är sagt, skall underställas Konungens befallningshavande, som har att pröva, huruvida beslutet överensstämmer med föreskrifterna i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1920 och gäller till och med den 31 maj 1921.

I åberopade statsrådsprotokollet för den 6 februari anför departementschefen till en början:

15 § sparbankslagen.

»Jämlikt stadgandet i 15 § sparbankslagen, sådan densamma lyder enligt lag den 25 maj 1905, skall all vinst, som å sparbanks rörelse uppkommer, avsättas till en reservfond för bestridande av omkostnader och betäckande av förluster. Då reservfonden eller, i visst fall, sammanräknade beloppet av grund- och reservfonderna överstiger tio procent av insättarnas behållning enligt senaste bokslut, må emellertid sparbankens huvudmän, efter det sparbankens styrelse avgivit yttrande i ärendet, kunna besluta, att överskottet skall enligt grunder, som av huvudmännen fastställas, tillgodoföras insättare såsom tilläggsränta eller ock annorledes användas för väckande och underhållande, särskilt hos mindre bemedlade insättare, av håg till ökad sparsamhet. Likaledes må, om bankens reglemente sådant uttryckligen medgiver, huvudmännen, sedan styrelsen yttrat sig i frågan, kunna anslå högst hälften av förenämnda överskott till sådant välgörande eller allmännyttigt ändamål, som icke på grund av gällande författning skall tillgodoses genom skattebidrag.»

Departementschefen lämnar härefter en redogörelse för tillkomsten av gällande bestämmelser beträffande tillfälligt undantag från här ifrågasvarande inskränkningar i rätten att använda sparbanks vinst. Av denna redogörelse framgår, att 1917 års riksdag, på därom av Kungl. Maj:t framställd proposition, beslutit antaga lag innefattande tillfälligt undantag från gällande inskränkningar i rätten att använda sparbanks vinst

av samma lydelse som ovan intagna förslag, ävensom att såväl 1918 som 1919 års lagtima riksdagar i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för ett år i sänder godkänt lagar av enahanda innehåll.

Beträffande den av departementschefen lämnade redogörelsen i övrigt får utskottet hänvisa till Kungl. Maj:ts proposition.

I återopade statsrådsprotokollet för den 6 februari anför departementschefen vidare:

»Den 21 sistlidna november infortrade jag från sparbanksföreningens styrelse och bankinspektionen yttrande, huruvida åt omförmälda bestämmelser med hänsyn till rådande förhållanden borde givas fortsatt giltighet och i så fall för vilken tid.

Sparbanksföreningens styrelse har i anledning härav uti en den 6 sistlidna december dagtecknad skrivelse, under återopande av sitt år 1918 avgivna yttrande, hemställt, att 1919 års lag i ämnet måtte erhålla förlängd giltighet till och med den 31 maj 1921.

*Sparbanks-
föreningens
styrelse.*

Bankinspektionen framhåller i sitt den 31 sistlidna december avgivna yttrande, att de ekonomiska förhållanden, som voro rådande, då den provisoriska lagstiftningen tillkom, och som då i allmänhet antogos komma att bliva av övergående beskaffenhet, numera utvecklats på ett sätt, som synes tyda på, att de komma att bliva i viss mån permanenta. På grund härav anser bankinspektionen det önskvärt, att provisoriet på ifrågavarande lagstiftningsområde upphör. Då emellertid sparbanksföreningens styrelse uttalat sig för en förlängning av den provisoriska lagstiftningen, anser sig bankinspektionen icke böra sätta sig däremot. En eventuell förlängning bör enligt bankinspektionens förmenande bestämmas att avse tiden till och med den 31 maj 1921.

*Bankinspek-
tionen.*

Såsom bankinspektionen framhållit, synas de ekonomiska förhållanden, vilka föranlett ifrågavarande provisoriska lagstiftning, ingalunda vara av den övergående natur, som man från början allmänt antagit. Den tvekan angående lämpligheten av provisoriets fortsatta upprätthållande, som kommit till uttryck i bankinspektionens yttrande, är därför förklarlig. Emellertid talar ju det behjärtansvärda syfte, man med provisoriet i fråga velat främja, alltjämt starkt för bibehållandet av de undantagsbestämmelser, som däri innefattas. Jag anser mig förden skull böra tillstyrka en förlängning av provisoriet för ytterligare ett år. Om och i vad mån åter en bestående ändring uti sparbankslagens bestämmelser i hithörande avseende kan anses påkallad är ett spørsmål,

*Departements-
chefen.*

som synes mig böra göras till föremål för utredning och övervägande i sammanhang med frågan om en omläggning av sparbankslagstiftningen i andra delar, vilken sistnämnda fråga jag har för avsikt att inom den närmaste tiden upptaga.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan anmärkning.

Utskottet.

Utskottet anser sig på de i statsrådsprotokollet anförda skäl böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 65
må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 24 februari 1920.

På bankoutsrottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, Lindley, Östberg, Johansson* i Friggeråker.
Rosling, Bondeson och *Malmberg* samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Jonsson* i Gumboda, *Borg, Edbom, Wikström, Bäcklund* och *Winkler*.